test-e.ro

CAIET ELEV

Lecția 13

Recapitulare și aplicații integrate — prelucrări numerice

*Nimic nou de învățat astăzi — doar legăm între ele uneltele din lecțiile 10–13. Fiecare secțiune rezolvă un algoritm cu nume propriu, rulat chiar acum de cineva: cardul bancar, IBAN-ul, cheile de criptare, raportul „16:9" al ecranului tău și cifrul lui Cezar. Aceleași **%**, **//**, **while** și **ord()**, puse la treabă în lumea reală.*

DISCIPLINA Informatică **CLASA** a IX-a · mate-info **LIMBAJ** Python 3

NUMELE ELEVULUI .....

CUM FOLOSEȘTI CAIETUL

Rezolvă exercițiile pe hârtie: urmărești execuția pas cu pas, prezici ce afișează un program și scrii singur soluțiile. Cifrele (inclusiv resturile la 2) se parcurg mereu cu buclă și cu `%` / `//` — niciodată prin transformare în șir. Fără liste, fără `def`. Regula de aur: **rezultatul îl calculezi tu, înainte de a rula.** Verificarea automată rămâne pe platformă.

CUPRINS

1 Ne reamintim toate uneltele .....
2 Algoritmul lui Luhn · cardul bancar .....
3 Rădăcina digitală · trei metode .....
4 Schema lui Horner · IBAN mod 97 .....
5 Diviziunea succesivă · numere prime .....
6 Raportul de aspect 16:9 · Euclid .....
7 Cifrul lui Cezar și bitul de paritate .....

SECȚIUNEA 1 · REACTUALIZARE GENERALĂ

1 Ne reamintim *toate uneltele*

Lecția de azi nu predă nimic nou — leagă între ele lucruri deja învățate. Reamintim cele patru unelte pe care le vom folosi: **extragerea cifrelor** (`c = n % 10`, apoi `n = n // 10`, într-un `while n > 0`), **divizibilitatea** (`n % d == 0` înseamnă „`d` îl împarte exact pe `n`"), **algoritmul lui Euclid** (înlocuim perechea `(a, b)` cu `(b, a % b)` până când al doilea devine 0) și **codul ASCII** (`ord()` dă codul unei litere, `chr()` face drumul invers).

> **CELE PATRU UNELTE**
>
> `n % 10` ultima cifră · `n // 10` restul numărului · `n % d == 0` „d divide n" · perechea Euclid `(a, b) → (b, a % b)` · `ord("A") = 65`. Cu ele se rezolvă toate cele șase aplicații de mai jos.

A EXERCIȚIUL A · GRILĂ

Uneltele din ultimele lecții

GRILĂ

Încercuiește răspunsul corect la fiecare întrebare.

1. Ce afișează `print(2718 // 100 % 10)`? 7 · 271 · 8 · 1
2. Care este cel mai mare divizor comun al numerelor 48 și 180? 6 · 24 · 12 · 36
3. Ce valoare are `ord("F")` în Python? 1 · 70 · 97 · 26
4. Ce înseamnă că `n % d == 0` este adevărată?

   `d îl împarte exact pe n` · `n < d mereu` · `n e prim` · `d e ultima cifră a lui n`

HINT *`2718 // 100 = 27`, apoi `27 % 10 = 7`. CMMDC(48, 180) = 12. `ord("F") = 70`.*

B EXERCIȚIUL B · DRY-RUN

Algoritmul lui Euclid pentru CMMDC(48, 36)

DRY-RUN

La fiecare pas calculează `r = a % b`, apoi noua pereche devine `(b, r)`. Continuă până când `b` ajunge 0 — atunci `a` este CMMDC-ul. Primul rând e exemplu.

```
a = 48
b = 36
while b != 0:
    r = a % b
```

```
    a = b
    b = r
print(a)
```

a	b	r = a % b	noua pereche (b, r)
48	36	12	(36, 12)
36	12		

→ Programul afișează (CMMDC): _____

HINT *36 % 12 = 0 → perechea devine (12, 0), bucla se oprește, se afișează* `a = 12`.

C

EXERCIȚIUL C · SCRIE CODUL

Reîncălzire: suma cifrelor

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n` (cu `n ≥ 1`). Afișează suma cifrelor lui. Ex.: pentru `n = 1234` → 1 + 2 + 3 + 4 = `10`.

HINT *cât timp* `n > 0`: `s = s + n % 10`, *apoi* `n = n // 10`.

SOLUȚIA TA · PYTHON

SPRIJIN · SCRIE CODUL

Câte cifre are numărul?

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n` (cu `n ≥ 1`). Afișează câte cifre are. Ex.: `1234` → 4; `7` → 1.

HINT *numeri de câte ori poți face `n = n // 10` până când `n` devine 0.*

SOLUȚIA TA · PYTHON

SPRIJIN · SCRIE CODUL

Ultima cifră și restul numărului

SCRIERE COD

Se citește un număr natural cu cel puțin două cifre. Afișează pe primul rând ultima cifră, iar pe al doilea numărul rămas după eliminarea ei. Ex.: `1234` → `4`, apoi `123`.

HINT *ultima cifră e `n % 10`; restul numărului e `n // 10`.*

SOLUȚIA TA · PYTHON

SECȚIUNEA 2 · ALGORITMUL LUI LUHN

2 Cum știe un site că ai greșit o cifră din *card*

Când tastezi greșit un număr de card, site-ul îți spune „număr invalid" instantaneu — fără să întrebe banca. Reamintim tiparul de parcurgere: `c = n % 10` ia ultima cifră, `n = n // 10` o îndepărtează, iar `while n > 0` repetă. **Algoritmul lui Luhn** parcurge cifrele de la dreapta la stânga și **dublează fiecare a doua cifră** (pozițiile pare, cu un contor `poz` care pornește de la 1). Dacă dublarea trece de 9, se scade 9 (14 − 9 = 5). Adună tot; cardul e valid doar dacă suma se împarte exact la 10.

> **CINE ÎL RULEAZĂ**
>
> Fiecare card Visa, Mastercard și Maestro are ultima cifră calculată astfel. Codul din pagina magazinului rulează Luhn **înainte** de a trimite ceva — de aceea apare „număr invalid" instant, fără internet. Același algoritm verifică și codurile IMEI ale telefoanelor.

A

EXERCIȚIUL A · GRILĂ

Regulile algoritmului lui Luhn

GRILĂ

Încercuiește răspunsul corect.

1. Ce facem dacă dublarea unei cifre dă 14?

`scădem 9 → 5` `păstrăm 14` `păstrăm doar 1` `ignorăm cifra`

2. Un card trece testul Luhn dacă suma finală:

`e prime` `se împarte exact la 10` `= ultima cifră` `se împarte la 9`

3. Cu ce expresie eliminăm ultima cifră a lui `n`? `n % 10` `n // 10` `n % 2` `n - 10`

HINT *dublare peste 9 → scade 9; suma validă se împarte exact la 10; ultima cifră se elimină cu* `// 10`.

B

EXERCIȚIUL B · DRY-RUN

Luhn pe numărul 1380

DRY-RUN

Aplică Luhn de la dreapta la stânga. Poziția și cifra sunt date; tu calculezi **valoarea** cu care intră cifra în sumă (dublată pe pozițiile pare și, dacă trece de 9, minus 9) și **suma** de până acolo. Primul rând e exemplu.

poz	cifra c	dublăm?	valoare	suma
1	0	nu	0	0
2	8	DA		
3	3	nu		
4	1	DA		

→ Suma finală: _____ · 1380 trece testul? DA NU

HINT *poz 2: 8·2 = 16, 16 − 9 = 7; poz 4: 1·2 = 2. Suma = 0 + 7 + 3 + 2 = 12; 12 nu se împarte la 10 ⇒ NU.*

C

EXERCIȚIUL C · SCRIE CODUL

Validarea unui card cu Luhn

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n` — un număr de card. Afișează pe același rând numărul citit, un spațiu, apoi `DA` dacă trece testul lui Luhn sau `NU` altfel. Ex.: pentru `1380` se afișează `1380 NU`.

HINT *păstrează numărul într-o a doua variabilă înainte de buclă (parcurgerea îl distruge). Ține un contor `poz` de la 1; dublează când `poz % 2 == 0`; la final testează `suma % 10 == 0`.*

SOLUȚIA TA · PYTHON

★

PERFORMANȚĂ · SCRIE CODUL

Generează cifra de control Luhn

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n` reprezentând primele cifre ale unui card, **fără ultima cifră (cifra de control)**. Afișează cifra care trebuie adăugată la sfârșit ca numărul complet să treacă testul lui Luhn. Ex.: pentru `7992739871` → `3`.

HINT *calculează suma Luhn știind că prima cifră adăugată va sta pe poziția 1 (deci contorul pornește de la 2); cifra de control este* `(10 - suma % 10) % 10`.

SOLUȚIA TA · PYTHON

3 SECȚIUNEA 3 · RĂDĂCINA DIGITALĂ

Aceeași cifră de control, în *trei feluri*

Aduni cifrele unui număr; dacă rezultatul are încă două cifre, aduni iar — până rămâi cu o singură cifră. Aceea e **rădăcina digitală**. Sunt trei căi. **Metoda 1** traduce definiția: două bucle una în alta, aduni toate cifrele cât timp rezultatul e ≥ 10. **Metoda 2** face un singur pas mic de fiecare dată: `n = n // 10 + n % 10`; la fiecare pas numărul scade cu un multiplu de 9, deci restul la 9 nu se schimbă. **Metoda 3** folosește direct `n % 9` (proba lui 9), într-un singur pas — cu grijă la cazul `n = 0`.

IDEEA ÎN TREI RÂNDURI DE COD

```
while n >= 10:      # metoda 2
    n = n // 10 + n % 10
print(n)
```

A

EXERCIȚIUL A · GRILĂ

Rădăcina digitală și cele trei metode

GRILĂ

Încercuiește răspunsul corect.

1. Care este rădăcina digitală a numărului 99999? `45` `9` `5` `99999`

2. La metoda 2, când înlocuim 1234 cu 127, cu cât a scăzut numărul?

`cu 1107 (123·9)` `cu 10` `cu 4` `nu a scăzut`

3. De ce metoda cu `n % 9` tratează separat `n = 0`?

`0 % 9 = 0, iar regula ar da greșit 9` `0 % 9 dă eroare` `0 n-are cifre` `formula merge doar peste 10`

4. Care metodă face același număr de pași oricât de mare e numărul?

`suma cifrelor repetată` `n // 10 + n % 10` `formula cu % 9` `toate la fel`

HINT *9+9+9+9+9 = 45 → 4+5 = 9. Metoda 3 (formula) e singura care nu depinde de mărimea numărului.*

B

EXERCIȚIUL B · DRY-RUN

Metoda 2 pe numărul 1234

DRY-RUN

La fiecare pas `n` devine `n // 10 + n % 10`. Completează cele două părți și noua valoare, până când `n` rămâne cu o singură cifră. Primul rând e exemplu.

```
1  n = 1234
2  while n > 9:
3      n = n // 10 + n % 10
4  print(n)
```

n	n // 10	n % 10	n nou = suma lor
1234	123	4	127
127			
19			
10			

→ Rădăcina digitală (n final): _____ · nr. de pași: _____

HINT *127 → 19, 19 → 10, 10 → 1. Bucla se oprește la 1, după 4 pași. Formula: 1234 % 9 = 1.*

C

EXERCIȚIUL C · COMPLETEAZĂ

Cele trei metode

COMPLETARE

Completează golurile folosind cuvintele din rezervă (două cuvinte rămân nefolosite).

`10` `9` `0` `2` `100`

Rădăcina digitală se poate calcula adunând repetat cifrele până rezultatul scade sub _____ ; metoda scurtă înlocuiește numărul cu `n // 10 + n % 10`, ceea ce îl micșorează de fiecare dată cu un multiplu de _____ ; iar metoda cea mai rapidă folosește direct restul împărțirii la 9, tratând separat cazul în care numărul este _____ .

HINT *ordinea: 10 → 9 → 0.*

D

EXERCIȚIUL D · SCRIE CODUL

Rădăcina digitală prin formulă

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n` (cu `n ≥ 0`). Afișează rădăcina lui digitală folosind **metoda 3** (formula bazată pe restul la 9), nu bucla — și tratează corect cazul `n = 0`. Ex.: `1234` → `1`.

HINT *dacă `n == 0` → 0; altfel dacă `n % 9 == 0` → 9; altfel → `n % 9`.*

SOLUȚIA TA · PYTHON

SPRIJIN · SCRIE CODUL

Câți pași face metoda 2?

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n` (cu `n ≥ 0`). Afișează de câte ori se execută pasul `n = n // 10 + n % 10` până când `n` rămâne cu o singură cifră (numărul de pași, nu rădăcina). Ex.: `1234` → `4`; `7` → `0`.

HINT *ține un contor pe care îl crești la fiecare trecere prin bucla* `while n > 9`.

SOLUȚIA TA · PYTHON

4 SECȚIUNEA 4 · SCHEMA LUI HORNER

Cum verifică banca un IBAN, *cifră cu cifră*

Un IBAN are peste 20 de caractere; transformat în număr, e prea mare pentru o variabilă obișnuită. Și totuși banca îi calculează restul la 97 instantaneu. Standardul ISO 7064 (MOD 97-10) spune: IBAN-ul e valid dacă, ca număr, dă **restul 1 la împărțirea cu 97**. **Schema lui Horner** nu construiește

niciodată numărul întreg — îl citește cifră cu cifră, de la stânga la dreapta, și ține doar restul de până acum: `rest = (rest * 10 + cifra) % 97`. La fiecare pas `rest` rămâne sub 97, oricât de lung ar fi IBAN-ul.

> **CINE ÎL RULEAZĂ**
>
> Fiecare bancă, la fiecare transfer, înainte de a trimite banii. Dacă tastezi greșit o cifră din IBAN, aplicația te oprește pe loc — nu pentru că știe al cui e contul, ci pentru că restul la 97 nu mai iese 1.

A

EXERCIȚIUL A · GRILĂ

Schema lui Horner și restul la 97

GRILĂ

Încercuiește răspunsul corect.

1. De ce nu construim numărul IBAN întreg înainte de a-l împărți la 97?

   `ar fi prea mare; ținem doar restul` `modulo nu merge pe numere mari`
   `IBAN conține litere` `restul iese din ultima cifră`

2. Care este formula lui Horner pentru rest?

   `rest = rest + cifra % 97` `rest = (rest * 10 + cifra) % 97`
   `rest = (rest + 10*cifra) % 97` `rest = cifra % 97`

3. Un IBAN e valid dacă restul împărțirii la 97 este: `0` `1` `97` `nr. de cifre`

HINT *ținem doar restul mic la fiecare pas (Horner); numărul e valid când restul final e exact 1.*

B

EXERCIȚIUL B · DRY-RUN

Horner mod 97 pe numărul 195

DRY-RUN

Citim cifrele de la stânga la dreapta. La fiecare pas: `rest·10 + cifra`, apoi restul la 97. Completează cele două coloane. Primul rând e exemplu.

```
1  rest = 0
2  rest = (rest * 10 + 1) % 97
3  rest = (rest * 10 + 9) % 97
4  rest = (rest * 10 + 5) % 97
5  print(rest)
```

cifra	rest vechi	rest·10 + cifra	rest nou = … % 97
1	0	1	1
9	1		
5	19		

→ Restul final: _____ · e IBAN valid? DA NU

HINT *1·10 + 9 = 19 (19 % 97 = 19); 19·10 + 5 = 195, iar 195 % 97 = 1 → DA (195 = 2·97 + 1).*

C

EXERCIȚIUL C · SCRIE CODUL

Verificarea unui IBAN cu Horner

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n` — forma numerică a unui IBAN. Afișează `DA` dacă restul împărțirii la 97 este exact 1, altfel `NU`. Cerință: folosește Horner cifră cu cifră, de la stânga la dreapta.

HINT *Horner cere cifrele de la stânga, dar `% 10` le dă de la dreapta. Nu oglindi numărul (pierzi zerourile finale). Află întâi puterea lui 10 a primei cifre, apoi coboară cu ea extrăgând cifra cu `n // p % 10`.*

SOLUȚIA TA · PYTHON

SECȚIUNEA 5 · DIVIZIUNEA SUCCESIVĂ

5 De ce criptografia are nevoie de *numere prime*

Parola ta ajunge la server criptată cu chei construite din numere prime foarte mari. Ca să le găsești, întâi trebuie să răspunzi la o întrebare simplă: e prim acest număr? Un **număr prim** are exact doi divizori. Metoda directă e **diviziunea succesivă**: încerci pe rând fiecare candidat `d` și verifici `n % d == 0`. Trucul de la L11: dacă `n` are un divizor mai mare decât rădăcina, are obligatoriu și unul mai mic (perechea lui) — deci e destul să testezi cât timp `d * d <= n`.

> **CINE ÎL RULEAZĂ**
>
> Când browserul deschide o conexiune securizată (lacătul din bară), se generează și se testează numere prime mari. Securitatea RSA se sprijină pe asimetria asta: e ușor să înmulțești două prime, dar foarte greu să refaci drumul invers. **Ciurul lui Eratostene** ar fi mai rapid, dar are nevoie de liste — îl scriem la lecția 16.

A EXERCIȚIUL A · GRILĂ

Primalitate și diviziune succesivă

GRILĂ

Încercuiește răspunsul corect.

1. De ce ne oprim când `d * d > n`?

   `un divizor mare are pereche mică, deja testată` `peste rădăcină nu-s niciodată divizori` `bucla are pași limitați` `după rădăcină toți divizorii sunt primi`

2. Numărul 91 este prim?

   `da, e impar` `nu, 91 = 7 · 13` `da, nu se împarte la 2,3,5` `nu, e par`

3. Câți divizori are un număr prim? `exact doi: 1 și el` `exact unul` `niciunul` `mereu trei`

HINT *91 = 7 · 13, deci nu e prim; un prim are exact doi divizori: 1 și el însuși.*

B EXPLOREAZĂ · CURSA

Testez toți divizorii vs. mă opresc la rădăcină

COMPLETARE

Pentru un număr prim, metoda naivă testează toți candidații de la 2 la `n - 1`, iar cea isteață se oprește când `d * d > n`. Completează câte verificări face fiecare metodă (candidați `d = 2, 3, …`). Primul rând e exemplu.

N (PRIM)	TESTEZ TOȚI (D PÂNĂ LA N−1)	MĂ OPRESC LA RĂDĂCINĂ (D·D ≤ N)
`23`	`21`	`3` (d = 2, 3, 4)
`49`	_____	_____
`97`	_____	_____

HINT *49: toți → 47 (d = 2..48), rădăcină → 6 (d = 2..7, fiindcă 7·7 = 49 ≤ 49). 97: toți → 95, rădăcină → 8 (d = 2..9, 9·9 = 81 ≤ 97).*

C

EXERCIȚIUL C · SCRIE CODUL

E bun ca număr prim pentru o cheie?

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n`. Afișează pe același rând numărul citit, un spațiu, apoi `DA` dacă `n` este prim sau `NU` altfel. Cerință: diviziune succesivă, oprire când `d * d > n`. Ex.: `91` → `91 NU`; `61` → `61 DA`.

HINT *numerele sub 2 nu sunt prime; pornește cu* `d = 2` *și, cât timp* `d * d <= n`*, dacă* `n % d == 0` *nu e prim.*

SOLUȚIA TA · PYTHON

SECȚIUNEA 6 · RAPORTUL DE ASPECT

6 De unde vine „16:9"

Ecranul tău are 1920 pe 1080 de pixeli. De ce toată lumea spune despre el că e „16:9"? Pentru că cineva a rulat **algoritmul lui Euclid**: înlocuim repetat perechea `(a, b)` cu `(b, a % b)` până când al doilea devine 0. **Raportul de aspect** e rezoluția redusă la forma cea mai simplă. Pentru 1920 × 1080, CMMDC-ul e 120, iar `1920 // 120 = 16` și `1080 // 120 = 9` — de aici „16:9". Pentru 640 × 480 iese 4:3.

> **CINE ÎL RULEAZĂ**
>
> Playerele video, ca să știe unde să pună benzile negre; YouTube, când alege rezoluția; telefonul, când încadrează o poză. Formatul 16:9 pe care îl vezi peste tot e literalmente rezultatul acestui algoritm pe 1920 și 1080.

A

EXERCIȚIUL A · ASOCIERE

Rezoluție → raport de aspect

ASOCIERE

Scrie în căsuță litera raportului corect pentru fiecare rezoluție. Împarte ambele numere la CMMDC-ul lor.

☐	`1920 × 1080`
☐	`640 × 480`
☐	`2560 × 1600`
☐	`1280 × 1024`

A 16:9 · B 4:3 · C 8:5 · D 5:4

HINT *1920×1080 → A · 640×480 → B · 2560×1600 → C · 1280×1024 → D.*

B

EXERCIȚIUL B · DRY-RUN

Euclid pe 1920 și 1080

DRY-RUN

Calculează `r = a % b` la fiecare pas; noua pereche devine `(b, r)`. Continuă până când `b` ajunge 0. Primul rând e exemplu.

```
1  a = 1920
```

```
b = 1080
while b != 0:
    r = a % b
    a = b
    b = r
print(a)
```

a	b	r = a % b	noua pereche (b, r)
1920	1080	840	(1080, 840)
1080	840		
840	240		
240	120		

→ CMMDC: _____ · raportul 1920 // CMMDC : 1080 // CMMDC = _____

HINT *1080%840=240, 840%240=120, 240%120=0 → CMMDC = 120; 1920//120 = 16, 1080//120 = 9 → 16:9.*

C

EXERCIȚIUL C · SCRIE CODUL

Din rezoluție în „16:9"

SCRIERE COD

Se citesc două numere naturale `a` și `b` (lățimea și înălțimea în pixeli). Afișează raportul de aspect: pe primul rând lățimea redusă, pe al doilea înălțimea redusă (fiecare împărțită la CMMDC). Ex.: `1920`, `1080` → `16` apoi `9`.

HINT *calculează CMMDC(a, b) cu Euclid pe copii ale lui a și b, apoi afișează* `a // g` *și* `b // g`.

SOLUȚIA TA · PYTHON

SECȚIUNEA 7 · CEZAR ȘI BITUL DE PARITATE

7 Litere care devin *numere*

Calculatorul nu știe ce e litera „A" — știe doar numărul 65, codul ei ASCII. Reamintim: `ord("A") = 65`, `ord("Z") = 90`, `chr(65) = A`; poziția unei litere în alfabet e `ord(litera) - ord("A")`. **Cifrul lui Cezar** deplasează fiecare literă cu un număr fix de poziții (A cu 3 → D); ca să nu ieșim din alfabet la sfârșit, folosim `% 26` (Z deplasat cu 1 revine la A). **Bitul de paritate** numără câți biți de 1 are numărul în baza 2 și spune dacă numărul lor e par sau impar.

> **CINE LE RULEAZĂ**
>
> Cifrul lui Cezar e strămoșul criptografiei; varianta lui **ROT13** (deplasare cu 13) ascunde și azi spoilerele pe forumuri. Bitul de paritate a fost folosit în fiecare modem și în memoria RAM cu corecție de erori — dacă un bit se strică pe drum, numărătoarea nu mai iese și receptorul știe că datele-s corupte.

A EXERCIȚIUL A · GRILĂ

ASCII, Cezar și paritate

GRILĂ

Încercuiește răspunsul corect.

1. Ce afișează `print(chr(66))`? `66` `B` `A` `b`

2. De ce folosim `% 26` în cifrul lui Cezar?

   `ca să revenim la început după Z` `alfabetul are 26 litere mici` `ord dă valori sub 26` `deplasarea nu trece de 26`

3. 13 în baza 2 este 1101. Care e bitul lui de paritate (1 dacă nr. de biți de 1 e impar)? `0` `1` `13` `4`

HINT *`chr(66) = B`; `% 26` ține litera în alfabet; 1101 are trei biți de 1 (impar) → paritate 1.*

B

EXERCIȚIUL B · ORDONARE

Pașii cifrului lui Cezar

ORDONARE

Numerotează etapele (scrie 1–5 în căsuță) în ordinea în care se execută.

- ☐ Aduni deplasarea k la poziție.
- ☐ Afli codul ASCII al literei cu `ord(litera)`.
- ☐ Aduni la loc `ord("A")` și transformi înapoi în literă cu `chr`.
- ☐ Scazi `ord("A")` ca să obții poziția literei în alfabet (0 pentru A).
- ☐ Aplici `% 26` ca să rămâi în alfabet după Z.

HINT *ordinea: ord → scazi ord("A") → aduni k → % 26 → aduni ord("A") și chr.*

C

EXERCIȚIUL C · SCRIE CODUL

Cifrul lui Cezar

SCRIERE COD

Se citește o literă mare (A–Z) și un număr natural `k` (deplasarea). Afișează litera obținută prin cifrul lui Cezar, cu revenire la A după Z. Ex.: litera `A` și `k = 3` → `D`; `Z` și `k = 1` → `A`.

HINT *poziția e `ord(litera) - ord("A")`; adaugi k, iei `% 26`, apoi `chr(poz + ord("A"))`.*

SOLUȚIA TA · PYTHON

D

EXERCIȚIUL D · SCRIE CODUL

Bitul de paritate

SCRIERE COD

Se citește un număr natural `n`, scris în baza 10. Afișează bitul de paritate: `1` dacă numărul de biți egali cu 1 din reprezentarea binară a lui `n` este impar, altfel `0`. Ex.: `n = 13` (binar 1101, trei biți de 1) → `1`.

HINT *treci numărul în binar cu împărțiri repetate la 2: cât timp `n > 0`, dacă `n % 2 == 1` crește contorul, apoi `n = n // 2`. La final afișează `1` dacă `contor % 2 != 0`.*

SOLUȚIA TA · PYTHON